

Brunstadstiftelsen

Saksbehandlar Anne Sjømæling

Vår ref. 2022/1372-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 13.07.2023

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Søknad - forlenget tillatelse - Færder nasjonalpark - heving av deler fra vrakstedet til Monitoren Thor - Hoftøya

Vedtak

Nasjonalparkforvalter gir Brunstadstiftelsen forlenget tillatelse til å gjennomføre heving av kanontårn og ildledertårn fra vraket Thor, liggende ved Hoftøya i Færder nasjonalpark. Tillatelsen gis i henhold til § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder fra 15. august 2023 til 15. mars 2024. Fugl i området må hensyntas under gjennomføring.
- Hevingen skal gjennomføres som beskrevet i sak 2023/1372.
- Statens naturoppsyn skal varsles før heveoperasjonen.
- Det gis ikke tillatelse til å sette opp skilt på Hoftøya. Tiltakshaver anbefales videre dialog med nasjonalparkforvaltningen for informasjon om kulturminnet.

Dokumenter i saken

Søknad frå Brunstadstiftelsen til heving av deler frå vrakstedet til Monitoren Thor – ved Hoftøya i Færder nasjonalpark av 19.01.22, og diverse tilleggsopplysninger, og vedtak i Færder nasjonalparkstyre 08.03.22 (sak 2022/1372).
Ny søknad av 24.04.23 om forlenget tillatelse til heving.

Søknaden

Frå ny søknad (utdrag): «Viser til vedtak i Færder nasjonalparkstyre 08.03.22, der Brunstadstiftelsen gis tillatelse til å heve kanontårn og ildledertårn fra vraket Thor, liggende ved Hoftøya i Færder nasjonalpark. Målet på det tidspunktet var å gjennomføre hevingen av to vrakdelar høsten 2022, men hevingen måtte utsettes på grunn av avklaringer med riksantikvaren om utforming av kulturminneplassen på Brunstadodden. Utformingen er nå avklart med riksantikvaren, og dialog med Sandefjord kommune om endelig tillatelse pågår.

Tillatelsen var tidsavgrenset til høsten 2022. Vi søker derfor med dette om forlengelse av tillatelsen til gjennomføring av operasjonen ved Hoftøya.

Vi ser det som sannsynlig at hevingen kan gjennomføres etter ilandsstigningsforbudet, som gjelder fra 15. april til 15. juli. Det vil si heving i august/september i år, ved rask behandlingstid i kommunen. Dersom det oppstår forsinkende prosesser i den offentlige behandlingen, bør tillatelsen gjelde ut 2024. Det kan også oppstå utfordringer med været som gjør at vi bør ha et lite handlingsrom.

Det bemerkes at det ikke er endringer i planene for det som skal skje i nasjonalparken, i forhold til tidligere søknad. Årsaken til utsettelsen er kun knyttet til utformingen av kulturminne på land.

Vi håper på en velvillig behandling av søknaden, og ser fram til tilbakemelding.»

Søknaden er vurdert i samsvar med

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra nasjonalparkstyret. Hovedsøknaden er behandlet av Færder nasjonalparkstyret som har gitt tillatelse til tiltaket. Denne søknad inneholder ingen endringer, kun søknad om forlengelse av tillatelsen.

Saken behandles etter verneforskriften for Færder nasjonalpark. Verneforskriften § 3, pk. 4 omhandler kulturminner. Pkt. 4.1 vern av kulturminner: *Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.* Pkt. 4.2: *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til: Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.* Forvaltningsmyndigheten vurderer at § 3 pkt. 4.2 ikke kommer til anvendelse ved denne søknaden, og søknaden krever derfor dispensasjon etter verneforskriften. Tiltaket behandles etter verneforskriftens § 4, *Generelle dispensasjonsbestemmelser: Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Færder nasjonalpark (§ 1) er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Videre (utdrag):

- Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters. I sone A er formålet å ta vare på naturtyper som hagemark, hule eiker, naturbeitemark, slåtteenger, tørrenger og strandenger.

I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.

sone C er formålet å ta vare på et område med særskilt vitenskaplig betydning som referanseområde og som er egenartet i form av stor variasjon i naturtyper, herunder tangvollger, strandsumper, strandenger, dammer, karplanter, beitemarkssopp og insekter.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Tiltakshaver har kun søkt om forlenget tillatelse til gjennomføring av tiltaket, da tiltakshaver måtte vente på en tillatelse på land til å hensette vrakdelen, og fikk derfor ikke hevet vraket innenfor tillatelsen gitt av Færder nasjonalparkstyre.

Tiltakshaver skriver i sin søknad at det ikke er noen endringer i forhold til gjennomføring. Vurderingene gjort i saksframlegg 2022/1372 vil være de samme.

Fra saksframlegget til Færder nasjonalparkstyre (sak 2022/1372)

«Deler av Hoftøya er et sjøfuglreservat, og viktig for sjøfugl både i og utenfor hekkesesongen. Omsøkt tiltak slik det forelå, ville ha noe aktivitet fra mars til juni, midt i en viktig periode for hekkende sjøfugl. En rekke observasjoner og tellinger, blant annet utført av Store Færder Ornitologiske stasjon, viser at Hoftøya er svært viktig hekkeområde for flere sårbare sjøfuglarter.

Vraket ligger ca. 140 m fra land, men tiltaket vurderes likevel å kunne ha forstyrrende effekt på hekkende sjøfugl, da både grågås og ærfugl kan ha unger på vannet tidlig, og dermed benytter vannflaten utenfor Hoftøya til opptrening og matsøk. Utover våren benytter flere arter området til matsøk og hekking.

Tiltakshaver har revurdert sin tidsplan, og funnet ut at tiltaket kan gjennomføres helt utenom perioden med ferdselsforbud. Tiltaket vil medføre noe belastning på fuglelivet, selve hevingen av vrakdelene vil være av kortere varighet og utenfor perioden med ferdselsforbud (15.4-15.7).»

Det vurderes at tiltaket kan gjennomføres i perioden medio august 2023 til mars 2024. Skulle det fortsatt mangle avklaringer, må det søkes om ytterligere forlengelse av tillatelsen fra Færder nasjonalpark. Flere forutsetninger kan endres.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget anses ivaretatt. Tiltaket ansees ikke berøre sjeldne arter eller naturtyper.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Tiltakshaver har revurdert sin tidsplan i forhold til gjennomføring av tiltaket. Opprinnelig tidsplan ville medført en vurdering i forhold til føre-var-prinsippet. Med gjennomføring etter

ferdselsforbudet (15.4-15.7) ansees tiltaket å ha mindre forstyrrende effekt, da færre fugler er tilstede i området etter denne perioden.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Nasjonalparkforvaltningen vurderer ikke at tiltaket overskrider noen grense for samlet belastning, når tiltaket gjennomføres etter ferdelsforbudet (15.4-15.7).

Tiltaket vil påføre fugl i området belastning i noen grad.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Tiltakshaver bærer kostnadene ved heving av vrakdelene. Eventuelle skadebegrensende tiltak og kostnader ved disse skal eventuelt bæres av tiltakshaver.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Prinsippet i § 12 tar sikte på å unngå skade eller begrense skade på naturmangfoldet ved valg av driftsmetoder, teknikk og lokalisering. Valget skal skje etter en samlet vurdering av naturmangfold og økonomiske forhold. Best mulig driftsmetode kan omfatte tidspunkt for aktivitet, redskapsbruk, frakt og avbøtende tiltak. Selve hevingen vil omfatte bruk av lekter og kran. Ifølge tiltakshaver vil utstyret gi liten påvirkning på naturmiljø, og aktiviteten vil ikke foregå fra land.

Faren for presedensvirkning skal også vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. En tillatelse vil kunne føre til presedensvirkning for lignende tiltak. Nasjonalparkforvaltningen vurderer at faren for presedensvirkning er liten, da omsøkt tiltak kun omhandler heving av deler av et kulturminne.

Tiltakshaver ønsker å sette opp skilt på Hoftøya med informasjon om Monitoren. I henhold til Besøksstrategien er forvaltningen restriktiv med informasjonsskilter i nasjonalparken.

Tiltakshaver bes videreføre dialogen med forvaltningen for å formidle informasjon om kulturminnet og hevingen.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Vestfold og Telemark fylkeskommune
Færder kommune
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold

Postboks 2076
Postboks 2844
Postboks 250
Stadionveien 5

3103
3702
3163
3214

TØNSBERG
SKIEN
NØTTERØY
SANDEFJORD